

Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България (Обн. ДВ. бр.153 от 1998г., изм. ДВ. бр.70 от 1999г., изм. ДВ. бр.42, 112 от 2001г., изм. ДВ. бр.45, 54 от 2002г., изм. ДВ. бр.37, 103 от 2003г., изм. ДВ. бр.37, 70 от 2004г., изм. ДВ. бр.11, 63, 88 от 2005г., изм. ДВ. бр.30, 82 от 2006г., изм. ДВ. бр.11, 29, 52, 63, 109 от 2007г., изм. ДВ. бр.13, 26, 28, 69 от 2008г., изм. ДВ. бр.12, 32, 36, 74, 82, 93, 103 от 2009г., изм. ДВ. бр.73 от 2010г., изм. ДВ. бр.9, 43 от 2011г., доп. ДВ. бр.21, 44 от 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.16, 23, 52, 68, 70, 108 от 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14, 80 от 2015г.)

§ 1. Създава се Глава втора „ а”, съдържаща чл. 21б - чл. 21о:

„Глава втора „а”

**ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТАТУТ НА ЛИЦЕ БЕЗ ГРАЖДАНСТВО СЪГЛАСНО
ЗАКОНА ЗА РАТИФИЦИРАНЕ НА КОНВЕНЦИЯТА ЗА СТАТУТА НА ЛИЦАТА
БЕЗ ГРАЖДАНСТВО, ПРИЕТА НА 28 СЕПТЕМВРИ 1954 Г. В НЮ ЙОРК ОТ
ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ**

Чл.21б. (1) Производство за предоставяне на статут на лице без гражданство се открива при лично подаване на писмено заявление пред органите на дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР, от лице, влязло на територията на страната и което има основание за предоставяне право на постоянно или дългосрочно пребиваване на територията на Република България и желае да бъде признато за лице без гражданство.

(2) При подаване на заявлението органите по ал.1 информират кандидата за процесуалните му права и задължения, за последствията от неспазването на задълженията му, като за това се изготвя протокол.

Чл.21в. (1) Заявлението се подава пред органите на дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР по постоянен адрес или адрес на пребиваване. За производството за предоставяне на статут на лице без гражданство не се дължи такса по Тарифа № 4 за таксите, които се събират в системата на Министерството на вътрешните работи по Закона за държавните такси (приета с ПМС № 53 от 26.02.1998 г., Обн. ДВ. бр.27 от 1998г.).

(2) Заявлението се подписва лично от кандидата и се счита за подадено в деня, в който е получено и регистрирано в дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР.

(3) Заявленията на малолетни лица се подават от техните родители или настойници. Заявлението се подава само от единият родител, когато другият е лишен от родителски права.

(4) Заявлението на непълнолетни лица се подава в присъствието на техните родители или попечители, които изразяват съгласието си чрез полагане на подпис в заявлението. Съгласието може да бъде изразено само от единият родител, когато другият е лишен от родителски права.

(5) При отсъствие на родител, настойник или попечител се прилага нотариално заверена декларация за съгласието му.

(6) В случай на отсъствие на родител, настойник или попечител подписът в заявлението може да се положи и от лице, упълномощено от него с нотариално заверено изрично пълномощно.

(7) При разногласие между родителите, както и при разногласие между непълнолетните и родителите или попечителите им към заявлението се прилага решението, с което съдът се е произнесъл по спора.

(8) Заявлението на непридружени малолетни и непълнолетни лица може да бъде подадено и чрез представител на неправителствена организация, осъществяваща дейност за защита правата на уязвимите групи. Дирекция „Миграция“ може да уведоми представителят на Върховния комисариат на Организацията на обединените нации за бежанците (ВКБООН) за визираната категория лица.

Чл.21г. (1) В случай че възникнат основания да се предостави статут на лице без гражданство на чужденец по смисъла на настоящия закон, органите на дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР, уведомяват лицето за възможността да подаде заявление за предоставяне на статут на лице без гражданство, реда за провеждане на производството, както и за правата и задълженията, които произтичат от статута на лице без гражданство. Тази информация и предоставянето ѝ се записват в протокол.

(2) В хода на производството кандидатът е длъжен да съдейства на органите на дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР. Кандидатът се информира за това в писмена форма, което се удостоверява чрез запис в протокола.

(3) Чуждестранните документи на кандидата, удостоверяващи самоличността му, документите му за пътуване, както и всякакви други документи с данни, свързани с изложеното в заявлението, се прилагат към него за разглеждането му. Документите, представени от заинтересуваните лица, в зависимост от чуждата държава, от която произхождат, трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранните международни договори или на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранните публични актове, съставена в Хага на 5 октомври 1961 г., по които Република България е страна, или на Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа (обн., ДВ, бр. 73 от 1958 г.), както и да бъдат снабдени с преводи на български език, които се извършват и заверяват по предвидения ред.

Чл.21д. (1) След като бъде подадено писменото заявление, дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР провеждат предварително интервю. За малолетните интервюто се провежда с техните родители или настойници. При провеждане на интервю с непълнолетни те се придружават от родителите или попечителите им. Интервюто с непридружените малолетни и непълнолетни се провежда в присъствието на представител на неправителствена организация, осъществяваща дейност за защита правата на уязвимите групи.

(2) В хода на предварително интервю дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР, вписват в протокол следните обстоятелства:

1. данни за самоличността на кандидата (име и фамилно име, предишно или моминско име и фамилно име, предишно гражданство, пол, място и дата на раждане, моминско име на майката);

2. данни за наличните документи за самоличност и пътуване (идентификационно обозначение и номер на документа, срок на валидност, място и дата на издаване, име на издаващия орган);

3. семейно състояние, място на сключване на брака;

4. професия и образование;
5. местоживеене в страната на обичайно пребиваване;
6. постоянен адрес/адрес на пребиваване в Република България.

(3) При допуснато изслушване на малолетни или непълнолетни се прилага чл. 15 от Закона за закрила на детето.

(4) Протоколът се подписва от кандидата. За малолетните протоколът се подписва от техните родители и настойници, а за непълнолетните се приподписва от родителите или попечителите им. В случаите на непридружени непълнолетни и малолетни лица протоколът се подписва/приподписва от назначения за тях представител на неправителствена организация, осъществяваща дейност за защита правата на уязвимите групи.

Чл.21е. (1) След проведеното предварително интервю, дирекция „Миграция“ провежда подробно интервю с кандидата за получаване на статут лице без гражданство. Подробното интервю се провежда съгласно чл. 21д, ал. 1, 3 и 4.

(2) Със съгласието на кандидата, представителят на ВКБООН може да присъства при провеждането на подробното интервю. Дирекция „Миграция“ уведомява упълномощения представител на ВКБООН най-малко три работни дни преди деня на интервюто.

(3) В рамките на интервюто кандидатът посочва причините за подаване на заявлението и предоставя всички налични доказателства, които не са представени до този момент. В началото на интервюто кандидатът се информира за това негово задължение.

Чл.21ж. (1) В хода на производството, във връзка с установяването на липса на гражданство, кандидатът трябва да докаже или обоснове положението си на лице без гражданство, по-специално по отношение на:

1. мястото му на раждане,
2. предишно местоживеене;
3. гражданство на членовете на семейството му и родителите.

(2) За изясняване на фактите и обстоятелствата във връзка с производството, дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР могат да поискат чрез Министерство на външните работи административно съдействие от българските дипломатически и консулски представителства в чужбина във връзка с чл.35 от АПК.

Чл.21з. (1) Дирекция „Миграция“ или сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР установяват, че нито една държава не признава кандидата като свой пълноправен гражданин на основата на информация, свързана със законодателството за гражданство, и данни за съответните държави, по-специално становището на Върховния комисар на ООН за бежанците, информацията от българските дипломатически и консулски представителства в чужбина, както и представените от кандидата доказателства.

(2) Представителят на ВКБООН може да участва във всеки етап от производството за установяване на липса на гражданство. В рамките на това той може:

1. да присъства на подробното интервю на кандидата;
2. да предостави административна помощ на кандидата;
3. да се запознае с документите по производството и да направи копия на тези документи;
4. да получава копие от решението на административен орган или на съда.

Чл.21и. (1) Преди вземането на решение по заявлението, Дирекция „Миграция“ изисква становище от Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавната агенция

за бежанците и информация от Министерство на правосъдието като се предоставят следните данни:

1. данните за самоличността на кандидата (име и фамилно име, предишно или моминско име и фамилно име, предишно гражданство, пол, място и дата на раждане, моминско име на майката и др.);

2. данни за наличните документи за самоличност и пътуване (идентификационно обозначение и номер на документа, срок на валидност, място и дата на издаване, име на издаващия орган и др.).

3. местоживееене на кандидата.

(2) Държавна агенция „Национална сигурност“ може да проведе интервю с кандидата.

(3) Държавна агенция „Национална сигурност“ и Държавната агенция за бежанците предоставят становищата си в 15 дневен срок от получаването на искането.

(4) Дирекция „Миграция“ писмено изисква информация от Министерство на правосъдието, относно гражданството на лицето съгласно чл.40, ал.1 от Закона за българското гражданство, което се предоставя в 15 –дневен срок от регистриране на искането.

Чл.21к. (1) Директорът на дирекция „Миграция“ предоставя статут на лице без гражданство или отказва предоставянето му с решение.

(2) Решението се издава в срок от деветдесет дни от подаването на заявлението, като в случаите на правна и фактическа сложност, срокът може да бъде продължен с още шестдесет дни.

(3) Решението за предоставяне на статут на лице без гражданство се вписва в преписката по случая.

(4) Решението се изпраща на ВКБООН и на Държавна агенция „Национална сигурност“.

(5) Когато с решението се предостави статут на лице без гражданство на непридружено непълнолетно или малолетно лице, решението от производството се предоставя и на компетентния орган по настойничеството и попечителство по постоянен адрес, временно местоживееене или настаняване с цел защита на интересите на непълнолетното/малолетното лице без гражданство, осигуряване на грижи и наблюдение на прилагането им.

Чл.21л. (1) По заявлението за предоставяне на статут на лице без гражданство директорът на дирекция „Миграция“ постановява решение за отказ в случай, че кандидатът :

1. попада в обхвата на член 1, ал. 2 на Конвенцията за статута на лицата без гражданство, приета на 28 септември 1954 г. в Ню Йорк от Организацията на Обединените нации;

2. умишлено е прекратил гражданството си с цел получаване на статут на лице без гражданство.

(2) Директорът на дирекция „Миграция“ или началниците на сектори/групи „Миграция“ при ОДМВР прекратяват производството в случай, че кандидатът:

1 почине;

2. оттегли в писмена форма заявлението си;

3. не се яви на интервюто след повторно писмено уведомление и не може да представи основателни причини за отсъствието си;

4. се установи, че данните, представени за получаването на статут на лице без гражданство са неверни.

Чл. 21м. Решението за отказ за предоставяне статут на лице без гражданство и за прекратяване на производството подлежи на обжалване по реда и условията на АПК.

Чл.21н. (1) На лицето, придобило статут на лице без гражданство в Република България, което притежава разрешение за постоянно или дългосрочно пребиваване на територията на страната, се издава документ за самоличност „удостоверение за пътуване зад граница на лице без гражданство” със срок на валидност от пет години, в който се отбелязва, че е издаден съгласно изискванията на Конвенцията за статута на лицата без гражданство, приета на 28 септември 1954 г. в Ню Йорк от Организацията на Обединените нации. На заглавната страница се съдържа и обозначението „Конвенция от 28 септември 1954г.“

(2) Документът по ал.1 може да бъде издаден и на лице, придобило статут лице без гражданство в друга държава, ако постоянно или дългосрочно пребивава в Република България и поради непреодолими причини, доказани по надлежния ред със съответните документи, не може да поднови документа си за пътуване от държавата, която първоначално го е издала.

Чл.21о. (1) Предишният документ за пътуване, издаден на лицето без гражданство от компетентен орган на друга държава, се задържа от Дирекция „Миграция“ и се изпраща на издаващия орган чрез дипломатическото или консулското представителство на съответната държава.

(2) Ако лице без гражданство е получило гражданство, документът за пътуване се предава на Дирекция „Миграция“.

§ 2. В Допълнителните разпоредби се правят следните допълнения:

1. в § 1 се създава точка 1ж:

„1ж. Лице без гражданство означава лице, което не се разглежда като гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство.“;

2. създава се §3:

„§3. Върховният комисариат на Организацията на обединените нации за бежанците осигурява обучение на интервюиращия орган от дирекция „Миграция“.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§3. Производството по Глава втора „а” се прилага и по отношение на лицата, на които вече е издадено „удостоверение за пътуване зад граница на лице без гражданство“ и не притежават решение за предоставяне на статут лице без гражданство по този закон.”

§ 4. В Закона за българските лични документи (Обн. ДВ. бр.93 от 1998г., изм. ДВ. бр.53, 67, 70, 113 от 1999г., изм. ДВ. бр.108 от 2000г., изм. ДВ. бр.42 от 2001г., изм. ДВ. бр.45, 54 от 2002г., изм. ДВ. бр.29, 63 от 2003г., изм. ДВ. бр.96, 103,111 от 2004г., изм. ДВ. бр.43, 71, 86, 88,105 от 2005г., изм. ДВ. бр.30, 82,105 от 2006г., изм. ДВ. бр.29, 46, 52 от 2007г., изм. ДВ. бр.66, 88, 110 от 2008г., изм. ДВ. бр.35, 47, 82, 102 от 2009г., изм. ДВ. бр.26, 100 от 2010г., изм. ДВ. бр.9, 23, 32, 55 от 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.21, 42,75 от 2012г., доп. ДВ. бр.23, 70 от 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 2014г., изм. ДВ. бр.14, 79, 80 от 2015г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл.21 се създава ал.3:

„(3) Имената на лицата по ал. 1 в българските лични документи се изписват с българска транслитерация само когато те фигурират на латиница в документа за самоличност на лицето, с който е влязъл на територията на Република България.”

2. В чл. 59, ал.1, т.8 се изменя така:

„8. удостоверение за пътуване зад граница на лице без гражданство - издава се от органите на Министерството на вътрешните работи на чужденци, които са придобили статут на лице без гражданство в Република България и притежават разрешение за постоянно или дългосрочно пребиваване на територията на Република България. Удостоверението е със срок на валидност от пет години, издадено съгласно изискванията на Конвенцията за статута на лицата без гражданство, приета на 28 септември 1954 г. в Ню Йорк от Организацията на Обединените нации, ратифицирана със закон (Обн. ДВ, бр.11 от 07.02.2012г.). На заглавната страница се съдържа и обозначението „Конвенция от 28 септември 1954г.“. Удостоверението може да бъде издадено и на лице, придобило статут на лице без гражданство в друга държава, ако постоянно или дългосрочно пребивава в Република България и поради непреодолими причини, доказани по надлежния ред със съответните документи, не може да поднови документа си за пътуване от държавата, която първоначално го е издала.“

§ 5. В Закона за правната помощ (Обн. ДВ. бр.79, 105 от 2005г., изм. ДВ. бр.17, 30 от 2006г., изм. ДВ. бр.42 от 2009г., изм. ДВ. бр.32, 97, 99 от 2010г., изм. ДВ. бр.9, 82, 99 от 2011г., доп. ДВ. бр.82 от 2012г., изм. ДВ. бр.15, 28 от 2013г., изм. ДВ. бр.53 от 2014г.) се прави следното допълнение:

1. В чл. 22, ал.1 се създава т.10:

„10. лица, които са в производство за предоставяне на статут лице без гражданство.“